

ת"פ 13798/04/18 - אחמד עכאשה דלאשה נגד הוועדה המקומית לתכנון ובנייה - הגליל המזרחי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עתפ"ב 13798-04-18 דלאשה נ' ועדה מקומית לתכנון הגליל המזרחי

לפני כבוד השופטת תמר נסים שי

המערער אחמד עכאשה דלאשה

נגד

המשיבה הוועדה המקומית לתכנון ובנייה - הגליל המזרחי

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בטבריה (כב' השופט י. נבון) בתיק 42777-12-15 מיום 26/02/18

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בטבריה (כב' השופט י. נבון) מיום 26/02/18, בגדרו השית על המערער 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, קנס בסך של 70,000 ₪ או 180 ימי מאסר תמורתו לתשלום ב-35 תשלומים, תשלום כפל אגרה בסך של 18,600 ₪ וחתימה על התחייבות כספית בסך של 50,000 ₪.

עוד חייב בית המשפט קמא את המערער להרוס את המבנה נשוא כתב האישום לא יאוחר מיום 20/06/18, אלא אם יהא בידיו היתר בנייה כחוק עד למועד האמור. כן אסר עליו לעשות כל עבודה או שימוש במבנה נשוא כתב האישום, כאשר לצרכי התארגנות קבע, כי הצו ייכנס לתוקפו החל מיום 01/04/18.

רקע דרוש

ביום 21/12/15 הוגש כנגד המערער כתב אישום, שעניינו הקמת בית מגורים דו קומתי מבנייה קשיחה בשטח כולל של כ-300 מ"ר ללא היתר, בקרקע שייעודה למגורים בכפר בועינה נוג'ידאת.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 19/09/12 או בסמוך לכך, בוצעו במקרקעין עבודות בנייה הטעונות היתר, ללא היתר, של הקמת בית מגורים הכולל קומת עמודים בשטח של כ-150 מ"ר ומעליה קומה נוספת בשטח של כ-150 מ"ר. ממועד הבנייה ואילך עשה המערער, ועודו עושה, שימוש במבנה ובמקרקעין.

בגין המעשים הנ"ל יוחסה למערער עבירה של ביצוע עבודות ושימוש במקרקעין טעוני היתר, ללא היתר, עבירה לפי סעיף 204(א) לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (כנוסחה טרם תיקון 116 לחוק).

ביום 04/04/17 הודה המערער בעובדות כתב האישום והורשע על סמך הודאתו.

לאחר הטיעונים לעונש התייצבו הצדדים לשמיעת גזר הדין. אז הוצג בפני בית המשפט קמא היתר בנייה שניתן בינתיים למערער.

במסגרת גזר הדין הדגיש בית המשפט קמא את העובדה שמדובר בבנייה שלא כדין בהיקף משמעותי, על החומרה שבכך. מדובר בתופעה נפוצה שהפכה ל"מכת מדינה" הטעונה מדיניות ענישה תקיפה ומוחשית. בבניה ללא היתר העמיד המערער את רשויות התכנון בפני עובדה מוגמרת, כך שאף קבלת היתר בדיעבד אין בה כדי לאיין את העבירה או לעמעמם מחומרתה. בית המשפט קמא הפנה למדיניות הענישה הנוהגת. עוד הוסיף, כי באשר לעבירות שבהן מתחם הענישה כולל קנס, קיימת אינדיבידואליות בקביעת המתחם, וזאת לאחר בחינת יכולתו הכלכלית של נאשם. עוד מציין בית המשפט, כי לא הובאו ראיות כלשהן לעניין הרווח הכלכלי של המערער מהבנייה, אף כי אין ספק שהפיק רווח ממנו.

לאור כל האמור ובהתחשב בכך שלא הוצגו ראיות על המצב הכלכלי, קבע כי מתחם ענישה לעניין רכיב הקנס הינו בין 30 עד 100 אלף ₪, חתימה על התחייבות כספית בסכומים דומים, מאסר מותנה הנע בין 1 ל-6 חודשים וכן הטלת אמצעים נוספים כצווי הריסה ואיסור שימוש.

לעניין מיקום עונשו של המערער במתחם שקבע, ציין בית המשפט קמא, כי התחשב בטענות בדבר מצבו הכלכלי של המערער אף שלא הוצגו מסמכים, ובשים לב לכך שהמערער עמד בהוצאות הכרוכות בהקמת המבנה, כמו גם בצורך להרתיע את המערער ואחרים גזר את העונש, כמפורט לעיל.

המערער מלין על גזר הדין אשר חורג, לשיטתו, לחומרא מהענישה המקובלת במקרים דומים. בית המשפט קמא לא התחשב בכך שבמועד גזר הדין כבר ניתן למערער היתר, ואף הטיל מאסר על תנאי. עוד הוא מלין על כפל האגרה, מקום שכבר נתן היתר.

בעניין הקנס טוען המערער, כי מדובר בקנס גבוה במיוחד, שאינו מביא בחשבון את הסרת המחדל ולא את מצבו הכלכלי והרפואי של המערער, ומפנה לפסיקה אחרת.

ב"כ המערער אף מלין על הוצאות אישיות בהן חייב אותו בית המשפט קמא, נוכח היעדרותו מדיון. לטענתו, נאלץ להיעדר מהדיון לאור קיומו של דיון אחר ובשל התארכות יום הדיונים בבית המשפט קמא.

המשיבה מצדה סומכת ידיה על הכרעתו של בית המשפט קמא. לשיטתה, גזר הדין אינו חורג לחומרא. מדובר בהקמת מבנה רחב היקף אשר משך שנים נעשה בו שימוש הכל ללא היתר.

דין והכרעה:

בראשית הדברים אציין, כי במסגרת הדיון בבקשה לעיכוב הביצוע שהגיש המערער, הסכימה המשיבה לביטול רכיב כפל האגרה שבגזר הדין ולפיכך אדרש לרכיבי הענישה הנוספים בלבד.

כידוע, ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב במידת העונש שפסקה הערכאה הדיונית, אלא אם זו נכשלה בטעות או חרגה באופן קיצוני ממידת העונש המוטל בנסיבות דומות (ראה רע"פ 3401/11 מוחמד שלאטה נ' מדינת ישראל (מיום 10.1.2012); ע"פ 9097/05 מדינת ישראל נ' ורשילובסקי (מיום 3.7.2006)).

בדין קבע בית המשפט קמא כי עבירות התו"ב הינן עבירות נפוצות. זה מכבר נקבע בפסיקה שמדובר בתופעה שהפכה ל"מכת מדינה", וכי יש לנקוט קו תקיף והחלטי על מנת למגרן, ולהשית עונשים משמעותיים שירתיעו אחרים מלבצען ושיהוו ביטוי הולם לחומרת מעשיו של מי שנוטל את החוק לידי ועושה דין לעצמו בבנייה ללא היתר.

עוד בדין ציין בית המשפט קמא, כי מדובר בבנייה בהיקף נרחב, וכי לענין זה נודעת משמעות הן בקביעת מתחם העונש והן בקביעת מיקומו של העושה במתחם שנקבע.

אף לא מצאתי בנסיבות העניין, כי בית המשפט שגה בקביעת המתחם. בית המשפט מפנה לפסיקה ענפה בהקשר זה המשקפת מנעד דומה.

חרף האמור, סבורני כי שגה בית המשפט קמא במיקום העונש הראוי למערער בתוך המתחם שקבע, כך שהעונשים שהשית חורגים לחומרא במידה המצדיקה את התערבותה של ערכאת הערעור.

בבחינת הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, יש ליתן משקל לנסיבותיו האישיות של המערער המתקיים על פי הנטען מקצבת נכות. כן ראוי לציין את המצוקה שבעטיה נדרש לביצוע הבניה כמפורט על ידו, גם אם אין בכך כדי להוות הצדקה למעשים כגון דא. עוד ראיתי להביא בחשבון את המאמץ שעשה על מנת להכשיר את המבנה, כאשר במועד גזר הדין, כאמור, כבר היה בידיו היתר כחוק.

יוער כי לא נעלמו מעיני טיעוני המשיבה בבית המשפט קמא בטרם ניתן גזר הדין בדבר בניה נוספת שבנה המערער, וכי יש בה כדי לפגום בהיתר שניתן ואף להוות עילה לשיקול מחדש של היתר זה. אולם, לא בבית המשפט קמא ולא בפניי נטען כי ההיתר בוטל, ובכל אופן הבהירה המשיבה כי היא תכלכל צעדיה בהקשר זה בעתיד.

על בסיס האמור, ראוי היה ליתן ביטוי בעת ההיא בה ניתן גזר הדין, לעובדה שבידי המערער היה היתר כדין, סוגיה שלא קיבלה התייחסות בגזר הדין.

עוד על הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ראוי לציין את היות המערער נעדר עבר פלילי כלשהו, את הודאתו

בהזדמנות הראשונה והחיסכון בזמן שיפוטי יקר הגלום בהודאה זו.

בנסיבות העניין, בהתחשב בהיקף הבניה ותוך איזון עם רכיבי הענישה האחרים שהושתו, בהם איני סבורה שיש להצדיק התערבותה של ערכאת הערעור, אני מפחיתה את סכום הקנס שהושת ומעמידה אותו על 40,000 ₪ או 120 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב - 25 תשלומים חודשיים ורצופים החל מחודש 15.4.19 ומידי חודש בחודשו.

אי עמידה באחד התשלומים במועד תעמיד לפירעון מידי את מלוא סכום הקנס הנותר.

יתר רכיבי גזר הדין יעמדו בעינם.

לעניין ההוצאות שנפסקו בבית המשפט קמא על ב"כ המערער - לא מצאתי שגגה המצדיקה התערבות ערכאת הערעור. פסיקת הוצאות כאמור מצויה בתוך מתחם שיקול הדעת של בית המשפט הדין בהליך, אשר אף ציין בהחלטתו את התנהלותו החריגה של ב"כ המערער שהפריע להתנהלות הדיונית.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ח אדר א' תשע"ט, 05 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.